

HÖSTMÖTE

29 oktober på BJÖRKHAGA hotell och konferens i Mullsjö

klockan 14.00

Shetland Mitt hälsar ALLA varmt välkomna,
speciellt dig som är yngre och ponnyintresserad, kostnadsfritt.

Margareta Bendroth Hästrådgivare på Hushållningssällskapet i Sjuhärad
kommer och pratar bl.a. foderrelaterade saker med SHETLANDSPONNYER.

Lunch för den som vill klockan 12.00 ,

Anmälan till lunch och till höstmötet görs till anne@jaboruder.se

Presentation av Margareta hämtad från

från i maj 2019

20 år som oberoende hästrådgivare, Margareta Bendroth

Vad har du för bakgrund och vad arbetar du med?

Jag är hästuppfödare (av travhästar) sedan 45 år tillbaka och har jobbat i trav- och galoppstallar som hästskötare både i Sverige och utomlands. Jag har lantbruksutbildning (bl.a. arbets- och driftsledarkurs inom lantbruk) och har jobbat som bl.a. traktorförare, ladugårdsförmän och med växtodlingsförsök. Jag är också utbildad husdjursagronom med inriktning genetik.

Hur länge har du jobbat med hästfrågor och vilka frågor har du jobbat mest med?

Mer formaliserat har jag jobbat som hästrådgivare på Hushållningssällskapet sedan 2003, och som en av få oberoende hästrådgivare i landet får man svarar på det mesta om häst och allt runtomkring. Även folk utanför näringen, som Försäkringskassan, Polisen och Arbetsförmedlingen hör av sig, detta eftersom det inte finns någon instans (typ Kennelklubben) att vända sig till med frågor om hästrelaterade ämnen. Det blir frågor om det mesta, som foder, stallar, bestämmelser, arbetsmiljö, beten, företagande, gödsel mm.

Vad tycker du vi kan göra bättre när det gäller arbetsmiljö och hästgödsel?

Arbetsmiljö: Vi kan inte fortsätta jobba för hand med dåliga och dåligt anpassade redskap som "vi alltid har gjort". Många får eller har redan arbetsrelaterade skador, både förslitningsskador och olycksfallsskador. Dessutom påverkar vårt sätt att arbeta i stor utsträckning ekonomin och lönsamheten, framförallt för ridskolor och hästföretag. Det är bättre att lägga tiden på det som *ger* pengar – man tjänar ingenting på att t.ex. mocka för hand! Mekanisering, förbättring av arbetsmetoder och arbetsrutiner kan också göra att man blir mer attraktiv som arbetsgivare – det är redan idag brist på arbetskraft inom hästnäringen och då kan en bra arbetsmiljö vara ett vägande argument. Stallarna kan också bli mer tillgängliga för fler grupper, bl.a. personer med olika funktionsvariationer.

Gödsel: Idag ses hästgödsel som ett problem i stället för en resurs! Man ser ofta gödseln som ett nödvändigt ont som man bara skall bli av med, inte sällan till en stor kostnad. Kunskapen om hästgödseln är dålig och fördomar frodas, både hos lantbrukare, hästfolk och kommunernas miljöinspektörer. Vi måste lyfta nyttan med hästgödseln och i första hand hitta samarbetsformer med lantbrukare så att gödseln kan gå tillbaka till kretsloppet. I våra undersökningar

var det fler lantbrukare än förväntat som kunde tänka sig att ta emot hästgödsel, framförallt om man anpassade valet av strö. All hästgödsel får ju också användas inom ekologisk odling och är även godkänd av KRAV, bara hästen inte fått ett GMO-foder där det finns risk att frön från GMO-grödan kan spridas med gödseln. Annars kan den ju användas t.ex. som värmekälla eller som jordförbättring.

Vad tror du kommer hända de närmaste fem åren när det gäller tillsyn och regelverk?

Under de snart 16 år jag arbetat som Hästrådgivare har det hänt enormt mycket! Från att ha levt "lite vid sidan" av övriga samhället och i stort sett skött oss själva och haft få riktlinjer, har vi nu under senare år fullkomligt bombarderats med lagar, regler, krav och bestämmelser! Allt ifrån hästpass, djurskyddsbestämmelser, registrering som foderföretagare, § 16-tillstånd, förprovning, bygglov, arbetsmiljökrav, transporter mm, mm, allt har hänt under denna tid. Vi har nog blivit lite tagna på sängen av allt detta, men jag tycker att det börjar landa nu, även om det fortfarande finns många som missar vissa saker.

Vilka saker skulle alla stall kunna se över och göra för att underlätta för sig själva och för att följa regelverken?

Jag upplever att den information vi måste känna till är spridd på så många ställen, så det är inte så lätt! Man kan inte gå in på en sida och se att det här gäller för mig som hästhållare, utan man måste leta på bl.a.

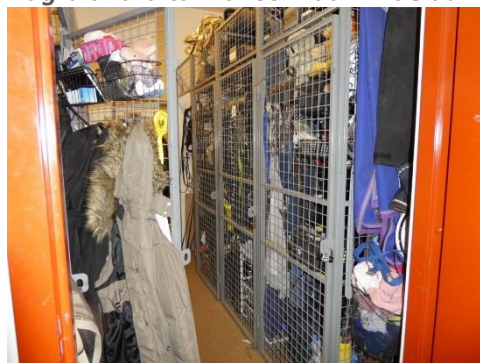
Jordbruksverkets, Länsstyrelsernas, Skatteverkets, hästorganisationernas, kommunernas, Arbetsmiljöverkets, Boverkets, HNS:s, LRF Hästs med fleras sidor, och det är inte alltid lätt att ens veta var man skall börja! Ett tips är att använda sig av [Miljöhusesynen](#), där står det mesta av det vi behöver

veta. Nu har man också möjlighet att [kvalitetssäkra sig som hästföretagare](#), det är ett bra sätt att se att man uppfyller reglerna. Man kan också fråga andra, det finns alltid någon som stött på olika bestämmelser mm och som vet.

Vart kan vi hitta goda exempel och rapporter inom dina områden?

Se svaren på föregående fråga, men jag tycker också att bl.a. [Hästsverige](#) är ett bra forum att söka information. Det finns även många riktigt bra rapporter gjorda i alla möjliga ämnen som rör häst, men tyvärr är dessa inte samlade någonstans i en kunskapsbank, utan man får googla runt och leta själv. Detta tycker jag är synd, det finns redan så mycket information som tyvärr inte kommer oss hästhållare tillgodo! Våra utbildningsanstalter har en utmärkt bank med examensarbeten och liknande, och även bl.a. Jordbruksverket har gett ut många bra rapporter.

Några andra tankar som du vill dela?

Attityden till oss som håller på med hästar som en "lyx- och hobbyverksamhet" har inte alltid varit så positiv, varken från samhällets eller myndigheternas sida. Vi behöver bli mer professionella, både inom och utanför näringen och informera om vad vi gör. Vi måste också börja tänka på hur vi påverkar miljön med små, upptrampade hagar som läcker näring, denna prylhets som jag tycker har eskalerat enormt, där vi köper grejor för enorma summor varje år och måste ha det allra senaste, alla transporter av våra hästar till hur vi använder vårt vatten (inte minst aktuellt efter förra året) – måste man använda dricksvatten till att vattna ridbanor t.ex.? För att bli trovärdiga måste vi ta tag i detta, men också

informera om att våra hästar håller markerna öppna, kan beta naturbeten och genom detta bl.a. hjälpa till att binda kol. Vi håller också landsbygden levande – vet ni att en av de största orsakerna till att kvinnor bor på eller flyttar ut på landsbygden är hästen?

Fundera på olika frågor till Margareta som är en kunskapsbank.

Varmt välkomna oavsett om du är medlem i Shetland Mitt eller ej.

